

IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum 30 ta' Marzu 2021

Appell numru: 182/2020

Il-Pulizija

vs.

Keith John GRECH

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar il- 11 ta' Settembru 2020 fil-konfront ta' Keith John GRECH, karta tal-identità bin-numru 434684M li ġie mixli:

Talli nhar l-4 ta' Mejju 2019 għall-ħabta ta' 13.50 u fil-ġranet u fix-xhur ta' qabel:

Ikkaguna biża li ser tintuża vjolenza kontra s-sieħeb/sieħba, il-konjugi/il-koabitanti jew martek/żewġek Corinne Grech Manz jew kontra l-propjeta' tagħha jew kontra l-persuna jew il-propjeta' ta' xi ħadd mill-axxendenti jew dioxendenti tal-imsemmija persuna, aħwa subien jew bniet jew xi persuna msemmija fl-Artikolu 222(1).

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, iddikjarat lil Keith John

GRECH ħati tal-akkuża miġjuba kontra tiegħu u kkundannatu għal tlett xhur priġunerija li b'applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kodiċi Kriminali ġew sospiżi għal perjodu ta' sentejn. Il-Qorti, ai termini tal-Artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali rabet ukoll lill-ħati b'ordni ta' protezzjoni għal żmien sentejn mid-data tas-sentenza għall-protezzjoni ta' Corinne Grech Manz.

3. Illi l-Avukat Ġenerali appella minn din is-sentenza fejn talab lil din il-Qorti sabiex tirrifirma s-sentenza appellata billi:

- (i) tikkonferma f'dik il-parti fejn sabet lill-appellat ħati tal-unika imputazzjoni dedotta kontra tiegħu;
- (ii) tikkonferma wkoll f'dik il-parti fejn l-appellat ġie kkundannat għal 3 xhur priġunerija sospiżi bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A u
- (iii) tħassarha u tirrevokaha f'dik il-parti fejn ħarġet ordni ta' protezzjoni għal żmien sentejn ai termini tal-Artikolu 412Ċ u minflok torbot lill-appellat ai termini tal-Artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali. Dan kollu wara li stqarr li jaqbel mas-sentenza u mal-piena li ngħatat mill-Qorti tal-Maġistrati iżda l-ordni ta' protezzjoni kellha toħroġ ai termini tal-Artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali u mhux l-Artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali.

Ikkunsidrat

4. L-Artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali jgħid is-segwent:

- (1) Il-qorti tista', meta jidhrilha xieraq, biex tipprovi għas-sigurtà tal-persuna ta' ħaddieħor jew sabiex jinżamm il-bon-ordni pubbliku, flimkien mal-piena jew minflok il-piena applikabbli għar-reat, torbot lill-ħati b'obligazzjoni tiegħu nnifsu taħt penali ta' somma ta' flus li tiġi iffissata mill-qorti.
- (2) Din is-somma ma tistax tkun anqas minn mija u sittax-ileuro u sebgħa u erbghin ċenteżmu (116.47) jew aktar minn elfejntliet mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa u tletin ċenteżmu(2,329.37), skont il-mezzi tal-persuna obbligata, u ż-żmien tal-obbligi ma jistax ikun aktar minn tmax-il xahar.
- (3) Meta għall-istess fatt li jagħti lok għall-obbligi fuq imsemmija, l-imputat ikun ġie ikkundannat għal piena li tnaqqas il-libertà persunali, iż-żmien

ta' dawk l-obbligi jibda jgħodd minn dak in-nhar li fih dik il-piena tiġi skuntata jew maħfura.

5. Mill-banda l-oħra l-artikolu 382A tal-Kodiċi Kriminali jgħid hekk :

(1) Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tagħha taħt id-dispożizzjonijiet tal-artikoli li ġejjin ta' dan is-Sub-titolu, meta l-qorti tqis li jkun espedjenti li hekk tagħmel għal xi raġuni msemmija fl-artikolu 412Ċ(1), il-qorti tista', meta tagħti sentenza kontra l-akkużat, flimkien ma' kull piena li tista' tagħti lill-ħati, tagħmel ordni (hawn aktar 'il quddiem imsejha "ordni ta' trażżin")li tista' tagħti effett għal kull ma hemm fis-subartikolu (3) tal-artikolu 412Ċ imsemmi u d-dispożizzjonijiet tas-subartikoli (8) sa(11) tal-artikolu 412Ċ, it-tnejn inkluzi, għandhom japplikaw mutatis mutandis.

6. Illi imbgħad l-Artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali jgħid is-segwenti:

(1) Meta persuna (hawn aktar 'il quddiem f'dan l-artikolu fl-artikolu 412D msejha "l-akkużat") tkun ġiet mixlija jewakkużata b'reat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati kemm bħala Qorti Istrutturja kif ukoll bħala Qorti ta' ġudikatura kriminali, il-Qortitista', kemm ex officio jew b'talba ta' xi parti fil-proċedimenti,minħabba f'raġunijiet motivati, bl-iskop li tipprovd i għas-sigurtàtal-persuna offiża jew individwi oħra jew għaž-żamma tal-ordinipublika, jew għall-iskop ta' protezzjoni tal-persuna leża jew ta'individwi oħra minn fastidju jew imġiba oħra li tikkaguna biża' ta'vjolenza, toħroġ ordni ta' protezzjoni kontra l-akkużat.

7. Illi mid-dispożizzjonijiet iċċitati joħroġ biċ-ċar illi **fil-mument tal-għoti tas-sentenza kontra l-akkużat**, il-Qorti tal-Maġistrati tista' biss timponi ordni ta' trażżin fil-konfront tal-akkużat u mhux ordni ta' protezzjoni. U huwa propju għalhekk li fl-Artikolu 382A tal-Kodiċi Kriminali, senjatament fis-subinċiż numru wieħed, il-Liġi tagħti s-setgħa lill-Qorti tal-Maġistrati li tagħmel dawk il-kunsiderazzjonijiet li Qorti għandha tagħmel ai termini tal-Artikolu 412Ċ(3). Jgħoddu wkoll id-dispożizzjonijiet tas-subinċiż tmienja sa ħdax meta l-Qorti tiġi biex timponi din l-ordni ta' trażżin.

8. Illi jingħad kwindi li l-Artikolu 412Ċ moqri flimkien mal-Artikolu 382A tal-Kodiċi Kriminali, jippermetti lill-Qorti tal-Maġistrati li timponi ordni ta' protezzjoni biss **fil-mori tal-kawża** fuq talba magħmula mill-partijiet fuq raġunijiet ben motivati jew *ex officio*. Din l-interpretazzjoni tal-Liġi ġiet esplorata diversi drabi mill-Qorti tagħna, hekk per eżempju nsibu fil-każ **Il-Pulizija vs. Oscar Robert Magri**¹ fejn il-Qorti tal-Appell Kriminali sostniet is-segwent:

Illi din il-Qorti f'diversi okkazzjonijiet saħqet illi l-artikolu 412C isib applikazzjoni biss *pendente lite*. Dan għaliex tali Ordni tista' tinhareg biss fil-konfront ta' persuna "akkuzata" u mhux ukoll kontra l-persuna misjuba "hatja" u dan fit-termini ta' l-istess disposizzjoni tal-ligi. Illi l-Qorti għandha s-setgħa biss illi mad-decizjoni finali tagħha tordna il-hrug ta' Ordni ta' Trazzin fit-termini tal-artikolu 382A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u għalhekk l-Ordni mahruġa fit-termini ta' l-artikolu 412C tal-Kodiċi Kriminali ma sibx applikazzjoni f'kaz ta' sejbien ta' htija u, għalkemm, għal motivi differenti minn dawk indikati fir-rikors ta' l-appell, se tigi revokata.

9. Illi din l-istess interpretazzjoni nsibuha wkoll fil-każ **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Omissis**² fejn ingħad is-segwent:

Jingħad biss illi l-Ewwel Qorti errat meta għaddiet biex tapplika l-provvedimenti tal-artikolu 412C tal-Kodiċi Kriminali u ordnat il-hrug ta' Ordni ta' Protezzjoni fil-konfront tal-appellant. Dan għaliex tali Ordni tista' tinhareg biss fil-konfront ta' persuna "akkuzata" u mhux ukoll kontra l-persuna misjuba "hatja" u dan fit-termini tal-istess disposizzjoni tal-ligi. Illi l-Qorti għandha s-setgħa biss illi mad-decizjoni finali tagħha tordna il-hrug ta' Ordni ta' Trazzin fit-termini tal-artikolu 382A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, kif fil-fatt għamlet l-Ewwel Qorti (għalkemm erronjament tali Ordni hija ndikata ukoll bhala Ordni ta' Protezzjoni) biex b'hekk ma kienx hemm in-necessita' illi tinhareg ukoll l-Ordni ta' Protezzjoni.

10. Illi l-Avukat Ġenerali għandha raġun tosserva li l-ordni ta' protezzjoni f'dan il-każ ma ngħatatx *pendente lite* iżda saret mill-Qorti tal-Maġistrati mal-kundanna finali. L-Avukat Ġenerali għaddiet sabiex, minflok tali ordni ta' protezzjoni jew ordni ta' trażzin skont l-artikolu 382A tal-Kodiċi

¹ Il-Pulizija vs. Oscar Robert Magri deciża nhar it-30 ta' Settembru, 2020.

² Deciża nhar is-26 ta' Frar, 2020.

Kriminali, talbet lil din il-Qorti sabiex f'dan il-każ timponi garanzija ai termini tal-Artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali - liema dispożizzjoni tal-Liġi tippermetti lil Qorti tal-Maġistrati torbot lill-ħati b'obbligu ta' garanzija taħt penali ta' somma ta' flus f'każ ta' ħtija sabiex tipprovdi għas-sigurta ta' persuna jew sabiex tinżamm il-bwon ordni.

11. Illi b'applikazzjoni tal-insenjament ġurisprudenzjali imsemmi, l-Avukat Ġenerali għandha raġun targumenta li l-ordni ta' protezzjoni ai termini tal-Artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali ma setgħax jinħareġ in segwitu għal sejbien ta' ħtija.

12. L-Avukat Ġenerali talbet li minflok l-appellat kellu jiġi marbut b'obbligu ta' garanzija taħt l-Artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali. Din it-talba saret anke jekk l-Avukat Ġenerali setgħet ukoll titlob li huwa jiġi sugġett għal ordni ta' trazzin taħt l-artikolu 382A tal-Kodiċi Kriminali li huwa aktar konsoni mal-għan, mal-kliem u mal-ispirtu tal-artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali li applikat il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) fis-sentenza tagħha. Biss din il-Qorti mhix sejra tinoltra ruħha ulterjorment dwar il-motivazzjoni wara din it-talba tal-Avukat Ġenerali – li fiċ-ċirkostanzi tal-każ donnha għandha raġuni tattika - dment li din l-istess talba setgħet issir skont il-Liġi.

DECIDE

Għaldaqstant il-Qorti qegħda tilqa' l-appell tal-Avukat Ġenerali billi tħassar biss dik il-parti tas-sentenza fejn ordnat il-ħruġ tal-ordni tal-protezzjoni ai termini tal-artikolu 412Ċ tal-Kodiċi Kriminali kontra l-appellat Keith John

Grech u favur tal-parti lesa Corinne Grech Manz u minflok, ai termini tal-artikolu 383 tal-Kodiċi Kriminali tiddeċiedi li flimkien mal-piena imposta fis-sentenza appellata, sabiex tipprovdi għas-sigurta ta' Corinne Grech Manz din il-Qorti torbot lill-appellat Keith John Grech taħt obbligazzjoni tiegħu innifsu għal perjodu ta' tnax il-xahar taħt penali t'elfejn euro (€2000).

**Aaron M. Bugeja,
Imħallef**